

I ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ

Значење на одделни изрази во овие услови

Осигурувач—е правно лице кое според Законот за осигурување е регистрирано за обавување на дејности од осигурување во Република Македонија.

Договорувач на осигурување—е лице кое со осигурувачот склучува договор за осигурување.

Осигуреник—е нотарот кој врши нотарски работи и чија одговорност е покриена со осигурувањето

Трето лице—е корисник на осигурување кое ќе претрпи штета од вршење на нотарски работи;

Полиса—е исправа за склученото осигурување.

Премија за осигурување—е износ што договорувачот на осигурувањето односно осигуреникот го плаќа согласно договорот за осигурување.

Нотарски исправи—се исправи за правни работи и исправи кои ги составуваат нотарите (нотарски акти) и потврди за факти кои ќе ги посведочи нотарот (нотарско потврдување-нотарска потврда).

За подзаконски акти се сметаат:

1. Правилник за утврдување на критериуми за опрема и простории потребни за вршење на нотарската служба;
2. Правилник за работно време на нотари;
3. Правилник за нотарска тарифа;
4. Правилник за критериумите за бројот и распоредот на службените седишта на нотарите во Република Македонија;
5. Правилник за видот, содржината, формата, начинот на водењето на актите и книгите, примањето и чувањето на исправите и предметите од вредност и нивно издавање и преземање на други формални дејства;
6. Правилник за формата, содржината и начинот на издавање и одземање на печатот, жигот и штембилите и фирмата на нотарот—ППШ.

II ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет на осигурување

Предмет на осигурување согласно на овие Услови е законската одговорност на нотарите за причинети штети кои ќе ги предизвикаат на трети лица при обавување односно вршење на нотарските работи, за времетраење на осигурувањето, а согласно на Законот за вршење на нотарски работи.

Предмет на осигурување е и законската одговорност на заменикот на нотарот за причинети штети кои ќе ги предизвика при обавување на нотарски работи, во време кога со договор или одобрение го заменува отсутниот нотар.

Со ова осигурување, законската одговорност на нотарот и заменикот на нотарот е покриена за штети кои ќе настанат и кои ќе ги пријават за време траење на осигурувањето, а кои се настанати како последица од непредвидлив, неочекуван и непознат штетен настан во вид на пропуст или грешка од небрежност, а при вршење на нотарски работи.

Со надомест на штета се опфаќаат сите оштетени трети лица во време на траење на осигурувањето.

Со осигурувањето не се опфаќаат штети кои се причинети со намера, измама и грубо невнимание од страна на нотарот и заменикот на нотарот.

Член 2

Сума на осигурување

Сума на осигурување претставува горната граница на обврските на осигурувачот по еден осигурен случај и изнесува 18.750 ЕУР во денарска противвредност.

До колку настанат повеќе штети, кои произлегуваат од ист штетен настан и кои временски се поврзани, а ја надминуваат смата на осигурување, обврската на осигурувачот е до сумата на осигурување.

Најниската сума на осигурување се определува во висина на десетгодишна просечна плата во Републиката, пресметана според податоците од Заводот

за статистика.

Осигуреникот може да договори и повисока сума на осигурување од износот во претходниот став (повисока сума на осигурување од минималната сума на осигурување согласно Тарифата на осигурувачот).

Член 3

Извор на опасност

Нотарот и заменикот на нотарот согласно на Законот, ги обавуваат следните должности од кои можат да произлезат штетни настани како последица на грешка или проуст од небрежност, а тоа се:

1. Службено ги составуваат и издаваат јавни исправи за правни работи, изјави и факти на кои се засновуваат права. Во овој делокруг на нотарска дејност се:

- а) договори за уредување на имотни односи меѓу брачни другари и меѓу лицата кои живеат во вонбрачна заедница;
- б) договори за подарок на подвижен и неподвижен имот, како и договори за подарок без предавање на предметот во владение на даропримачот;
- в) акти за основање, организирање, престанок, статусни и други промени на правните лица кои вршат стопанска дејност, институции, фондации и други органи, освен трговски друштва;
- г) сите правни работи што ги преземаат лицата кои не знаат или не можат да читаат и пишуваат.

2. Службено заверуваат приватни исправи и тоа:

- а) испитуваат дали приватната исправа е во согласност со Законот и ако не постојат пречки ја потврдуваат; и
- б) потврдената приватна исправа добива важност на јавна исправа.

3. Преземаат на чување исправи, пари и хартии од вредност заради предавање на други лица или надлежни органи, а при тоа е потребно:

- а) при преземање на чување исправи да состават записник на кој се потпишуваат лицето што ја предава исправата и нотарот, и се заверува со печатот од нотарот;
- б) при преземање на чување готови пари, меници, чекови, јавни обврзници и други хартии од вредност на странката да издадат потврда со спецификација на применото.

4. По налог на судовите и други државни органи обавуваат работи што се утврдени со посебни закони и тоа:

- а) судот или друг државен орган може на нотарот да му довери работи што се утврдени со посебен закон;
- б) на нотарот како повереник на судот или друг орган се применуваат правилата со кои се уредува постапката;
- в) надзорот над работењето на нотарот како повереник на одреден орган го врши самиот тој орган.

5. Нотарот врши и други работи кои се определени со закон.

Член 4

Осигурен случај

За осигурен случај според овие услови се смета законската одговорност на нотарот и заменикот на нотарот за пропуст или грешка во вршење на нотарската служба (во поединечен нотарски акт, записник или потврда, односно при застапување пред судовите или друг орган на власта), со што ќе предизвика штета на трети лица во време на осигурувањето.

Се смета дека осигурениот случај настанал оној момент кога се остварил штетен настан врз основа на кој би можело да се истакне оштетно барање од трето лице за чисто имотна штета.

Осигурениот случај треба да биде иден, неизвесен и независен од исклучива воља на осигуреникот. Се смета дека осигурениот случај настанал тогаш кога е сторено дејствие, односно настанало пропуштање при обавување на дејност означена во полисата, со кое е предизвикана чиста имотна штета на трето лице.

Член 5**Штети исклучени од осигурувањето**

Од осигурувањето се исклучуваат штети кои се предизвикани:

1. Со намера, измама и грубо невнимание на нотарот и заменикот на нотарот.
2. Од вработените лица кои не се опфатени со осигурување.
3. Заради договорно проширување на одговорноста на осигуреникот и на случаи кои по законот не спаѓаат во вршење на нотарска дејност.
4. Заради не одржување на рокови, до колку за тоа е одговорна странката, чии нотар е повереник или застапник;
5. Во случај на застапување на странки спротивно на одредбите од Законот за вршење на нотарски работи.
6. За грешки кои биле познати во време на склучување на договорот за осигурување или неможеле да останат непознати.
7. Настанати по истек на одреден рок, односно рок од 15 дена од денот на преземање на пари или хартии од вредност, до колку предавачот е известен со препорачано писмо за предавање на парите и преземените вредности на судот на чување.
8. За трошоците за надоместување (пополнување) на списи и книги кои се исчезнати во постапка со нотарските акти по упразнување на нотарското место.
9. Поради грешка во пресметка и примена на нотарската тарифа.
10. Поради престанок на вршење на функција односно разрешување на нотарот и на нотарот кој не е запишан во именикот на нотари.
11. Во сите случаи кога не може да се утврди одговорност на нотарот во согласност со Законот за вршење на нотарски работи и Законот за трговски друштва, подзаконски акти и овие услови.
12. За смрт или телесна повреда на лица и за оштетување и исчезнување на ствари, вклучувајќи и кражба на ствари на трети лица.
13. За штети на ствари и лица поради загадување на воздух, тло и вода.
14. За штети настанати од сите други ризици кои не се опфатени со овие Услови за осигурување.

III ОПШТИ ОДРЕДБИ**Член 6****Склучување на договор за осигурување**

Договорот за осигурување се склучува врз основа на усмена или писмена понуда, а склучен е кога договорувачите ќе потпишат полиса за осигурување, односно кога согласно Законот за вршење на нотарски работи, нотарот или Комората поднесат барање за осигурување. Усмената понуда упатена на осигурувачот за склучување на договор за осигурување не ги обврзува ни понудувачот ниту пак осигурувачот. Ако осигурувачот во врска со примената писмена понуда побара било какво дополнување или измена, како ден на прием на понудата ќе се смета денот кога осигурувачот ја примил бараната дополна или измена, односно кога ќе биде известен за прифаќање на неговите услови.

Член 7**Почеток и престанок на осигурувањето**

Обврската на осигурувачот започнува по истек на 24^{от} час од денот кој во договорот за осигурување е означен како почеток на осигурувањето. Обврската на осигурувачот престанува со истекот на 24^{от} час од денот кој во договорот за осигурување е наведен како ден на истек на осигурувањето. Осигурувањето може да престане поради: престанок на вршење на функција, отказ и во други случаи кога постојат законски пречки.

Член 8**Плаќање на премија**

Договорувачот на осигурувањето, премијата за осигурување ја плаќа веднаш при склучување на договорот за осигурување, ако поинаку не е договорено.

Член 9**Обврска на осигуреникот кога ќе настане осигурениот случај**

Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот најдоцна во рок од 3 дена од денот на пријавувањето на оштетното побарување од оштетениот. Осигуреникот е должен на осигурувачот да му овозможи увид во документацијата со аргументирани факти кои се потребни за утврдување

на причината и висината на штетата.

Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот и да достави наод од надлежен орган, кога барањето за надомест на штета против него е истакнато преку суд.

Осигуреникот не е овластен без претходна согласност од осигурувачот да се изјаснува по барањето, а особено да го признае потполно или делумно, да се спогодува или да изврши исплата.

Ако оштетениот поднесе тужба за надомест на штета против осигуреникот, тој е должен да го извести осигурувачот писмено во врска со штетниот настан, како и да се договорот околу водењето на спорот.

Во случај кога оштетениот со барањето за надомест на штета непосредно ќе му се обрати на осигурувачот, осигуреникот е должен да даде писмена изјава за причината за настанување на штетата и е должен да ги презентира сите документи и факти со кои располага, а кои се неопходни за утврдување на одговорноста за причинетата штета и оценка на основаноста на барањето, обемот и висината на штетата.

До колку осигуреникот не се придржува на обврските од овој член, самиот ќе ги сноси штетните последици кои ќе настанат поради тоа, освен ако тие би настанале и да се придржувал кон обврските.

Член 10**Обврски на осигурувачот по поднесено барање од оштетено лице**

Во врска со поднесеното барање за надомест на штета од страна на оштетеното лице, осигурувачот има обврска:

- заедно со осигуреникот да преземе одбрана од неосновани и претерани барања за надомест на штета (правна заштита);
- да ја надомести настанатата штета (надомест на штета);
- да ги надомести трошоците по суската постапка (надомест на судските трошоци).

Член 11**Правна заштита**

Обврската на осигурувачот за давање правна заштита опфаќа:

- водење спор во име на осигуреникот ако оштетениот остварува право на надомест на штета во процесната постапка;
- давање во име на осигуреникот изјави кои што смета дека ќе бидат од корист за задоволување или одбрана од неосновано или претерано барање за надомест на штета.

Водењето на спорот може да му се довери на осигуреникот кој е должен да се придржува на упатствата кога се работи за неоправдани барања.

Осигурувачот е овластен да одбие да води спор во име на осигуреникот, ако оцени дека нема место за давање правна заштита и во случај кога висината на надоместот на штетата ја надминува сумата на осигурување.

Во случај осигурувачот на име надомест на штета да ја исплатил сумата на осигурување пред покренување на спорот, престанува и неговата обврска на правна заштита.

Член 12**Надомест на штета**

Осигурувачот го исплатува надоместот на штета во рок од 14 дена сметано од денот кога ја утврдил својата обврска и висината на таа обврска.

До колку при разгледување на барањето се утврди дека осигуреникот не ги доставил сите докази и факти битни за утврдување на основот и висината на штетата, осигурувачот нема да изврши исплата на штета.

Член 13**Надомест на трошоците по постапката**

Ако спорот е воден со знаење и согласност на осигурувачот со осигурувањето се покриени и трошоците на спорот, доколку заедно со надоместот на штетата не ја надминуваат сумата на осигурување.

Трошоците за кривичната постапка, како и трошоците за застапување на осигуреникот, осигурувачот не е во обврска да ги надомести.

Кога ќе ја изврши својата обврска со исплата на сумата на осигурување, осигурувачот се ослободува од сите понатамошни давачки во име на надомест на штета и трошоци.

Член 14**Непосредно барање од оштетено лице**

Ако оштетеното лице, своето барање и тужба за надомест на штета ги упати само спрема осигурувачот, осигурувачот е должен да го извести осигуреникот и да го повика да ги презентира сите потребни докази, а осигуреникот е должен да преземе мерки заради заштита на своите интереси.

До колку во случајот од претходниот став осигурувачот одлучи да исплати надомест на оштетениот во потполност или делумно, должен е за тоа да го извести осигуреникот.

Член 15

Утврдување и процена на штета

Штетата ја утврдуваат и проценуваат заедно осигуреникот и осигурувачот со оштетениот, односно нивни овластени претставници.

Штетата се утврдува и проценува врз основа на уредна документација достапна на увид на овластениот претставник на осигурувачот, а согласно на Законот за облигациони односи и Законот за вршење на нотарски работи.

Член 16

Вештачење на штета

До колку при утврдување и проценување на штетата не се согласат договорните страни и оштетениот, може да побараат штетата да се утврди и процени по пат на вештачење.

Секоја од договорните страни и оштетениот писмено го именува својот вештак. За вештаци може да се именуваат лица кои се во работен однос со осигуреникот и осигурувачот, како и лице овластено од оштетениот (комисиска процена), а кои не учествувале во претходната проценка.

Пред почетокот на вештачењето, именуваните вештаци бираат трет вештак како претседател, а кој е со високо образование и не е во работен однос кај договорните страни. Претседателот дава стручно мислење по спорните прашања на вештаците.

Предмет на вештачење можат да бидат само спорни факти. Кои спорни факти ќе бидат предмет на вештачењето, како и постапката за вештачење, конкретно ги определуваат договорните страни со писмен договор за вештачење.

Секоја договорна страна и оштетениот ги сноси трошоците за својот вештак, а за претседателот ги сносат сите страни рамномерно.

Член 17

Висина на надомест на штета

Висината на надоместот на штета не може да биде поголема од штетата што оштетениот ја претрпел со настанување на осигурениот случај.

Надоместот на штета и судските трошоци се исплатуваат најмногу до договорената сума на осигурување, со што престанува и обврската на осигурувачот.

Член 18

Франшиза

Осигуреникот може да договори со осигурувачот сам да учествува во секоја штета со одреден износ од утврдената висина за надомест на штета. Ако осигуреникот договори франшиза, се намалува и премијата за осигурување во зависност од договорениот износ.

Член 19

Право на регрес

Осигурувачот задржува право на регрес од осигуреникот, во случај кога дополнително ќе се утврди дека штетата е предизвикана со намера, измама или грубо невнимание, а за која, на осигурувачот од страна на осигуреникот не му се презентирани точни и вистинити податоци, односно докази за надомест на штета.

Член 20

Застарување на побарувањето

Побарувањата за надомест на штета по склучениот договор за осигурување, застаруваат во рок од три години, сметано од денот кога настапил осигурениот случај.

Член 21

Територијално важење на осигурувањето

Со осигурувањето се опфатени осигурени случаи што ќе настанат на територијата на Република Македонија.

Член 22

Надлежност на судот во случај на спор и примена на законите

За споровите кои ќе произлезат од примената на овие Услови ќе решава стварно надлежниот суд во седиштето на осигурувачот.

За односите помеѓу договорните страни се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи, Општите и Посебните услови за осигурување.

Општите услови важат во оној дел кој не е во спротивност со Посебните услови за осигурување одговорност на нотарите.

Член 23

Важност на општите услови за осигурување на имоти

На осигурувањата склучени според овие Услови се применуваат и Општите услови за осигурување на имоти до колку не се во спротивност со овие Услови.